THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper of Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg Manitoba

די נייע געפאר פאר דעם פראָיעקט פון סעפאראטע אידישע שולן אין מאָנטרעאל

דער קאמף פאר און קעגן א סעפאראטן אידישן שול סיסטעם אין מאָנטרעאל איז ביז העצטנס געווען א ריין אידישער. דאָס זיינען געווען די אידישע מאסן און זייערע פארשטייער וואס זיינען געווען פאר סעפאראטע אידישע שולן, און דאָס זיינען געווען די אידישע "פני" פון "אפטאון" וואָס האָבן ניט געקאָנט פארטראָגן דעם געדאנק פון "אידישן סעפאראטיזם", פון "אידישער מענטאליטעט", אין האָבן בעסער געוואָלט דערניידעריקן זיך אויף דעם מיאוס'טן אופן, איינבעטנדיק זיך ביי די פראָטעסטאנטישע שולן זיי זאָלן לאָזן ביי זיך לערנען די אידישע קינדער, איידער צו גרינדן אן אייגענעם אידישן שול סיסטעם.

די ניט-אידן, סיי די קאטאָליקן און סיי די פראָטעסטאנטן, האָבן גאָרנישט ניט געהאט אויסצוצען קעגן א דרינען אידישן "שול פאנעל" אין דער פראָווינץ. אדרבא, דאָס איז זיי וואהרשיינלאך געווען צום הארצן: די פראָטעסטאנטן וואָלט עס באפריט פון א אידישע קינדער, וועלכע זיי האָבן איבערגעוואָלד געדולדעט אין זייערע שולן, און די פראָנצויזישע קאטאָליקן דארפן דאָך זיין ציפריען, וואָס די אידישע קינדער וועלן אריסגענומען ווערן פון'ם ענגליש-פראָטעסטאנטישן איינפלוס.

מיט דעם אורטייל פון'ם פרויזט קאונסיל, וואָס האָט געלויטעט אז די אידן קאָנען פאר זיך ניט פאָדערן קיין שום רעכט אין די פראָטעסטאנטישע שול פארוואלטונגען און קוועקען, און אז די לעגיסלאטור פון קוועבעק קאָן געבן די אידן א באזונדער שול סיסטעם. — מיט דער באקאנטמאכונג פון דעם אורטייל איז די אידישע קעגנערשאפט צו א סעפאראטן אידישן שול סיסטעם געבראָכן געווארן. דאָך האָבן די אידישע פני נאָך אלץ געפרואווט אויסבעטן געוויסע הנחות ביי די פראָטעסטאנטן. אָבער יענע האָבן אויף אזא אמצוויידיקן אופן געאָנטפערט זיי פילן אז זיי ווילן ניט האָבן צו טאָן מיט די אידישע קינדער אין די שולן. אז אפילו די אידישע שתדלנים האָבן שוין מער ניט געקאָנט בויגן זייערע רוקנס, און זיי האָבן פאקטיש אויפגעגעבן זייער קעגנערשאפט צום פראָן פון אידישע סעפאראטע שולן.

די רעגירונג פון פרעמיער טאשערא, וועלכע איז געווען גרייט צו געבן די אידן א סעפאראטן שול סיסטעם, האָט אָבער געוואָרט, ביז די אידן אליין וועלן זיין איינשטימיק אין דער פראגע. איצט, ווען די אידישע אָפּאָזיציע צו דעם פראָיעקט איז באזייטיקט געווארן, האָט א מיניסטער פון דער רעגירונג אריינגעטראָגן אין לעגיסלאטור א ביל צו דערמעגלאכן גרינדן א דריטן, אידישן שול סיסטעם. אויפ'ן אינזל פון מאָנטרעאל, וואָס איז אגב דער איינציקער פונקט אין דער פראָווינץ, וואו עס געפינט זיך א קאָמפאקטע אידישע באפעלקערונג.

אָבער דאָ האָט זיך פלוצלונג אנטוויקלט א קעגנערשאפט צו דעם דאָזיקן פלאן מצד די קאטוילישע גלחים, און קארדינאל רולא, ארכיביסקאָפּ פון מאָנטרעאל, האָט די דאָזיקע קעגנערשאפט אויסגעדריקט אין א ברוין צו פרעמיער טאשערא.

די פראנצויזישע קאטאָליקן קעמפן אין אלע פראָווינצן, וואו זיי זיינען אין דער מינדערהייט, פאר'ן רעכט צו האָבן זייערע אייגענע, קאָנפעסיאָנעלע שולן, — פונקט אזעלכע, ווי זיי אליין גיבן די פראָטעסטאנטן אין זייער אייגענער פראָווינץ, אין קוועבעק. עס זעט אָבער אויס, אז די דאָזיקע "מאָלעראנז" פון די קאטוילישע גייסטלאכע קאָן ניט גיין אזוי ווייט, אז זי זאָל זיך באציען אויך אויף אידן, וואָס האָבן אין מאָנטרעאל צוועלף טויזנט קינדער פון שול-עלטער, — ניט פיל ווייניקער, ווי די פראָטעסטאנטן אין שטאָט.

דער אויסרייד איז — זיי האָבן מורא, אז באלד ווי די אידן וועלן קריגן זייער אייגענעם שול-סיסטעם, וועט עס נאָך פירן צו נייטראלע, ניט-קאָנפעסיאָנעלע סיסטעמען, — און דאָס קאָנען זיי שוין ניט דולדן.

פרעמיער טאשערא פרובירט צו באראויקן די קאטוילישע גייסטלאכע אויף א קאָנפערענץ, וואו ער וועט זיי קלאָר מאכן דעם ענין. דערווייל פארזיכערט ער זיי, אז דער געפאלגטער אידישער שול סיסטעם באציט זיך בלויז אויפ'ן אינזל פון מאָנטרעאל און אז ער באשטעטיקט נאָך דעם פרינציפּ פון קאָנפעסיאָנעלע שולן. ער אפעלירט אויך צו זייער ישר פאר די צוועלף טויזנט אידישע קינדער, וועלכע קאָנען ארויסגעוואָרפן ווערן אויפ'ן גאס שוין דעם קומענדיקן סעפטעמבער.

צו וועם דעם פרעמיער געלינגען איבערצוצייגן די קאטוילישע גלחים, ווייסן מיר ניט. זאָל עס אים אָבער ניט געלינגען, דאָן איז דער ביל פאר א אידישן שול סיסטעם אין געפאר, — די גלחים איבן אויס אויס א גזאלדיקן איינפלוס אויף דער געזעצגעבונג פון קוועבעק. ווען דער ביל זאָל דערנאָך אפילו דורכגיין, קאָן ער אזוי מאָדיפיצירט ווערן, אז די אידישע שול פארוואלטונג זאָלן זיין געבונדן הענט און פיס, און ניט קאָנען אנפירן די אידישע שולן לויט דעם וואונש פון דער אידישער באפעלקערונג.

דער אנטיסעמיטיזם אין דייטשלאנד

דער מאָדערנער אנטיסעמיטיזם איז שוין אן אלטע אינסטיטוציע אין דייטשלאנד. אין די אידן האָבן שוין פאר צענדליקער יאָרן געפילט זיינע שארפע נעגל. ביז איצט האָט ער אָבער געווירקט הויפטזעכלאך אויפ'ן פאָליטישן און געזעלשאפטלאכן געביט, און איצט הייבט ער שוין אן צו ווערן א וויכטיקער עקאָנאָמישער פאקטאָר.

איצט הייבן ערשט אן די דייטשע אידן, — אפילו די "דייטשן פון אידישן נהייבן" צו פילן די פולע לאסט פון זייער אידישקייט. אזוי לאנג ווי מען האָט זיי ניט ציגעלאָזן צו קיין רעגירונגס עמטער אָדער צו ארמיי ראנגען, און מען האָט זיי ניט געדולדעט אין קיין געזעלשאפטלאכע אינסטיטוציעס אָדער קלובן, האָבן זיי דאָס נאָך געקאָנט אריבערטראָגן. איצט אָבער שניידט זיך שוין דער אנטיסעמיטיזם אריין אין זייערע פרנסות. אידישע געשעפטסלייט און ארבעטער ווערן באיקאָטירט און טעראָריזירט. אין די אידישע מאסן און אפילו די אידישע קאפיטאליסטן ווערן עקאָנאָמיש רואינירט פון'ם אנטיסעמיטישן אָנגריף.

די אידישע פאָליטישע לאגע אין דייטשלאנד איז זיכער בעסער, ווי זי איז אין פוילן אָדער וועלכן ס'איז אנדער מזרח אייראָפּייאישן לאנד. קיין געזעצן געצילט קעגן אידן זיינען דאָ פאקטיש ניטאָ, — ניט קיין אָפענע און ניט קיין פארמאסקירטע. די רעגירונג פירט אויף ניט אן קיין עקאָנאָמישע פאָליטיק, וואָס זאָל באצוועקן אונטערצוגראָבן דעם אידישן עקאָנאָמישן קיום.

אָבער טאקע דערפאר, וואָס פאָליטיש קאָנען די אנטיסעמיטן ווייניק אויפטאָן, קאָנצענטרירן זיי זייערע כחות מער אויף דעם עקאָנאָמישן און געזעלשאפטלאכן געביט. — און דאָ ווערט זייער מיאוס'ע ארבעט געקרוינט מיט דערפאָלג: די לאגע פון די דייטשע אידן איז אין עצם ניט פיל בעסער ביי איצטיקן מאָמענט, ווי די לאגע פון די מזרח אייראָפּייאישע אידן. יעדנפאלס, האלט די לאגע דאָ אין ווערן אלץ ערגער און ערגער.

אויף דער מאפ פון אידישער נויט קומט איצט צו נאָך א לאנד, — דייטשלאנד, וואו די אידן האָבן ביז איצט געלעבט עקאָנאָמיש גאנץ גוט.

א בייזער חלום

א בילד פון רוסלאנד
(פון די סאָוועטישע זשורנאלן)
אידיש פון ש. ק.

מיר חלומ'ט זיך אפט, אז איך בין א זון פון א רב.

עס כאפט מיך ארום א שרעק, וואָס זשע זאָל איך איצטער טאָן. איך, א זון פון א דיינער פון'ם עלטסטן רעליגיעזן קולט?

ווי אזוי האָט עס פאסירט? ניט אלץ מיינע זיידעס און עלטער זיידעס זיינען דאָך געווען רבנים. מיין זיידע, לכשל, ער איז דאָך געווען א קברות-מאן, און קברות לייט רעכענען זיך דאָך ביי אונז אלס בעלי מלאכות, קאָן איך דאָך אויף אזא אופן דערקלערן מיט א ריינעם געוויסן, אז איך בין אן אייניקל פון א בעל-מלאכה.

— יאָ, וועט מען זאָגן אין דער קאָמיסיע. — דאָס איז דאָך נאָר דער זיידע. דער טאטע דיינער אבער? וועמעס זון ביסטו?

און א זון בין איך פון א רב אומגליק מיינער!

— ער איז שוין ניט מער קיין רב, שטאמל איך. — ער . . . ער האָט זיך שוין אפגעזאָגט . . . ער האָט שוין פון זיך אויסגעטאָן . . .

— פון וואָס האָט ער זיך אפגעזאָגט? וואָס האָט ער פון זיך אויסגעלאָן? וואָס, האָט ער זיך די האָר אפגעשניטן, ווי א גלח ווען ער ווערט אויס גלח? האָט ער פון זיך די ריאָסע אויסגעטאָן? ער איז דאָך ניט קיין גלח! האָט ער זיך די באָרבאָנאלט?

— ניין, ער האָט די באָרבאָ ניט אפגעגאָלט און איך קאָן ניט דערקלערן, וואָס ער האָט רעכן, ווען עס איז קיין ניצאָטע. אינטערעסן פון משפחות, פון שבטים נאָר ניט פון קיין נאציע.

ענדלאך האָט מען זיך מיט גרויסע שווערקייטן אויסגעגלייכט (די אראבישע באפעלקערונג נעמט אין דעם ניט קיין אנטייל). דארף קען אבער האָבן אויף הוצאות דריי טויזנט פונט, און שטעלט זיך פאר אז צווישן די אלע מאָנגאָטן, זוירקלאָכע מאָנגאָטן, וואָס פארמאָגן צו הונדערטער טויזנט דונאמס באָרן און קאָלאָסאלע אומבאוועגלאך פארמעגנס האָט די שטעט, האָט זיך ניט געפונען קיין אייגענער וואָס זאָל וועלן פאָרן אויף אייגענע הוצאות. דער אראבישער אויספיר קאָמיטעט האָט פאר דעם דאָזיקן צוועק ארויפגעלייגט א שטייער אויף די אראבער אין די שטעט און אין די דערפער, אז דער ארימער אראבער זאָל באצאָלן פאר דעם פארנעגינג און כבוד וואָס דער עפענדי וועט האָבן פון אזא רייזע קיין מיין. איך זייט דעלינירט בלויז פון משלאנדן, שרייט ווידער די אראבישע פרעסע: היתכן? הויפטזעכלאך — די עסקנים פון די מ'יוחס'דיקע משפחות. א טייל פון זיי אנטירט קען שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן אויפן אויפנעמען דעם ענגלישן מאנדאט אין באלפורס דעקלאראציע . . .

און ער פאָדערט אז די דעלעגאציע פון יחסנים זאָל פאראיים דערקלערן א ר שטעלונג צו דער דאָזיקער פראגע און פארענדיקט מיט דראָהונגען — ווען די דעלעגאציע וועט צוריק קומען מיט אר רע פלעגער און פארשלאגן, וועט דאָס פאָלק איר געבן א שארפן ענטפער . . .

א צווייטער קעגנער שרייבט אין א נעמדערן אופן אז די דעלעגאציע: "איר קאָנט לאָכן, מיר אָבער ווייסן ווער איר זייט! די ארץ - ישראל פראגע וועט געלייזט ווערן נאָר אין ארץ - ישראל פון אזא גופא. איר ווייסט וואָס פארן כדי מען זאָל ניט ווייסן אייער ווירקלאכן מיין. איר זייט דעלעגירט בלויז פון משלאנדן, ווייטער די אראבישע אוז נאָר איר, וועט ציען נוצן פון אייער נסיעה, וועלכע איר מאכט אויפ'ן חשבון פון די ארימעלייט . . . איר קאָנט, ווייל מיר ווייסן שוין איצט וואָרום איר האָט מורא פאר די פארואמלונגען פון די פויערים . . . דאָס פאָלק איז שוין ניט דער וואָס אין אמאָל געווען, ער וויל ניט קאָנען, ניט אויך, ניט די דעלעגאציע. אויב עס איז ווירקלאך פראגן א פראגע, דארף זי געלייזט ווערן אין ארץ - ישראל, און אין אן אלגעמיינער פארואמלונג, אין וועלכער עס וועלן אנשטייל נעמען פארשטייער פון אלע פאָלקס - שיכטן. נאָר אין אזא פארואמלונג, וועט געלייזט ווערן די ווירקלאכע פראגע פון לאנד און זי וועט מאכן א סוף צו די אומרוען, אויפשטאנדן און שפיכות - דמים. נאָר אזא פארואמלונג, אבער ניט איר, וואָס איר ווילט כאפן פיש אין אומריינער וואסער, אפ'סמ'ען יעדנס מיינונג און פארוואנדלען דאָס פאָלק אין א מעלקנדיקער קו . . . "

אָט אזוי זעט אויס דער אראבישער נאציאָנאלזם אין ארץ - ישראל, ניט קוקנ דיק אויף דער עפערנישער אונטערריכטונג פון די ענגלענדער, ווייל דאָס דארף זיין קלאָר: ווען ניט די ענגלישע שונאי ישראל וואָלט מען נאָך לאנג, ג א נ ץ לאנג ניט געבריוכט דאָס וואָרט נאציאָנאלזם, וועלכער האָט נאָך ווערקלאך ניט קיין שום אינהאלט ביי די אראבער, און זיי וואָלטן מיט אידן די גאנצע צייט געלעבט אין פרידן.

איצט וועלן מיר זעען א פאָר שטריכן פון נאציאָנאלער דיסציפּלין ביי אידן. הגם אויך דאָ איז נאָך ווייט פון פאָלקאָמענהייט, אבער אין אן אנדער זין און איבער אנדערע אורזאכן. דער נאציאָנאלזם ליגט ביי אידן איז געגוג שטארק, ער איז א גרויסער, דאָמינירנדער פאקטאָר אין לעבן פון דעם פאָלק, נאָר די אידן האָבן זייערע א היסטאָרישע קראנקהייט: זיי גרייבלען זיך איבער דער מאָס און שאפן אלץ נייע טעאָריעס; זיי קאָנען זיך ניט אנזעטן מיט גייסט, ווי רייך זיי זאָלן מיט אים ניט זיין, און זוכן אימער אויס שטריטן דארף ניט קאָנען בארירן. אָט מיט אזא נאציאָנאלער דיסציפּלין דארף מען זיך שוין ניט שעמען.

אראבישע דעלעגאציע; אראבישער און אידישער נאציאָנאליזם

פון י. אייגער (ירושלים)

נאָך באלד נאָך די געשעענישן אין ארץ - ישראל האָט דער באקאנטער ענגלישער שטאטסמאן, לארד ראָבערט סעסיל פאראויסגעזאָגט אז די אראבער וועלן זיך באלד צעאמפּפערן צווישן זיך, ניט קוקנדיק אויף דעם אחדות און התחזקות פון יענע טעג. דאמאָלסט האָט זיך ניט געגלויבט, ווייל דער אראבער פראָגט איז געווען שטארק איינהייטלאך, איצט אָבער זעט מען שוין בולט אז סעסיל האָט געהאט רעכט: דער אראבישער מ'בלומרשטער נאציאָנאליזם קאָן ניט בייישטיין דעם ערשטן קליינעם נסיון ווי שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן. אלע ווילן פאָרן, עס האָט זיך אויפגעוועקט דער אלטער שטרייט צווישן די מיוחס'דיקע משפחות און יענע פון זיי איז באמאָל געווען ארט און אין פארבונדן מיט כבוד און מיט געלט. די אראבישע פרעסע האָט געשריען גוואלד: אזוי זאָרגט איר פאר'ן פאָלק, פאר זיינע נאציאָנאלע אינטערעסן? ווי שעמט איר זיך ניט? נאָר שריי חי וקים! פוסטע ווערטער! וואָס פאר נאציאָנאלע אינטערעסן, ווען עס איז קיין נאציע נישטאָ, דאָ זיינען בלויז פרייוואטע אינטערעסן פון משפחות, פון שבטים נאָר ניט פון קיין נאציע.

ענדלאך האָט מען זיך מיט גרויסע שוועריקייטן אויסגעגלייכט (די אראבישע באפעלקערונג נעמט אין דעם ניט קיין אנטייל). דארף קען אבער האָבן אויף הוצאות דריי טויזנט פונט, און שטעלט זיך פאר אז צווישן די אלע מאָנגאָטן, זוירקלאָכע מאָנגאָטן, וואָס פארמאָגן צו הונדערטער טויזנט דונאמס באָרן און קאָלאָסאלע אומבאוועגלאך פארמעגנס האָט די שטעט, האָט זיך ניט געפונען קיין אייגנער וואָס זאָל וועלן פאָרן אויף אייגענע הוצאות. דער אראבישער אויספיר קאָמיטעט האָט פאר דעם דאָזיקן צוועק ארויפגעלייגט א שטייער אויף די אראבער אין די שטעט און אין די דערפער, אז דער ארימער אראבער זאָל באצאָלן פאר דעם פארנעגינג און כבוד וואָס דער עפענדי וועט האָבן פון אזא רייזע קיין מיין. איך זייט דעלינירט בלויז פון משלאנדן, ווייל איך בין אין אראבישע פרעסע: היתכן? הויפטזעכלאך — די עסקנים פון די מ'יוחס'דיקע משפחות. א טייל פון זיי אנטירט קען שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן, ווייל זי וועט דארט נאָרניט אויפטאָן. די ענגלענדער וועלן זיך סיי ווי מיט איר ניט רעכענען און וועלן נאָר, מעגלאך, איר באָרן, ווייל זי זאָל חתמ'עטען עפעס א פאפיר. די דאָזיקע עסקנים זיינען קאָנען וועלכן עס איז אפמאך מיט ענגלאנד; זיי פאָדערן פולע זעלבסטשטענדיקייט, זיי וויל ניט ענגלאנד, נאָר רוסלאנד . . .

דער גרעסטער קעגנער פון ענגלאנד, א פארשטייער פון'ם אלוועלטלאכן אנטיאימפּעריאליסטישן פארבאנד, ריכטיקער: אן אגענט פון דעם דריטן אינטערנאציאָנאל זאָגט זיך שארף אריין קען דער דעלעגאציע, וואָס איז געוויילט אין איר הייפעלע יחסנים און ער לאָכט דער קאָלאָניען - מיניסטעריאָם אין איר אנדרעגן, ווי די כלומרשטע לעגירטע וועלן פארברייגגען א נאָטן אין ענגלאנד און אין וועלן מאכן לוסט רייזעס און קוק צוריק מיט א גע'חתמ'טע שטיקל פאפיר, וואָס האָט קיין ווערט ניט. צווישן אנדערש שרייבט ער: די ארץ - ישראל פראגע איז קלאָר: ארץ - ישראל דארף זיין "פריי אין דער אלגעמיינער אראבישער פאראייניקונג; אזוי איז דער ווילן פון א גרויסער מערהייט, אויסער א קליינער מינדערהייט, וועלכע איז מסכים אין בערצאָלונג דעם ענגלישן מאנדאט אין באלפורס דעקלאראציע . . .

און ער פאָדערט אז די דעלעגאציע פון יחסנים זאָל פאראיים דערקלערן א ר שטעלונג צו דער דאָזיקער פראגע און פארענדיקט מיט דראָהונגען — ווען די דעלעגאציע וועט צוריק קומען מיט אר רע פלעגער און פארשלאגן, וועט דאָס פאָלק איר געבן א שארפן ענטפער . . .

א צווייטער קעגנער שרייבט אין א הוצאות. דער אראבישער אויספיר קאָמיטעט האָט פאר דעם דאָזיקן צוועק ארויפגעלייגט א שטייער אויף די אראבער אין די שטעט און אין די דערפער, אז דער ארימער אראבער זאָל באצאָלן פאר דעם פארנעגינג און כבוד וואָס דער עפענדי וועט האָבן פון אזא רייזע קיין מיין. איך זייט דעלינירט בלויז פון משלאנדן, ווייל איך בין אין אראבישע פרעסע: היתכן? הויפטזעכלאך — די עסקנים פון די מ'יוחס'דיקע משפחות. א טייל פון זיי אנטירט קען שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן, ווייל זי וועט דארט נאָרניט אויפטאָן. די ענגלענדער וועלן זיך סיי ווי מיט איר ניט רעכענען און וועלן נאָר, מעגלאך, איר באָרן, ווייל זי זאָל חתמ'עטען עפעס א פאפיר. די דאָזיקע עסקנים זיינען קאָנען וועלכן עס איז אפמאך מיט ענגלאנד; זיי פאָדערן פולע זעלבסטשטענדיקייט, זיי וויל ניט ענגלאנד, נאָר רוסלאנד . . .

דער גרעסטער קעגנער פון ענגלאנד, א פארשטייער פון'ם אלוועלטלאכן אנטיאימפּעריאליסטישן פארבאנד, ריכטיקער: אן אגענט פון דעם דריטן אינטערנאציאָנאל זאָגט זיך שארף אריין קען דער דעלעגאציע, וואָס איז געוויילט אין איר הייפעלע יחסנים און ער לאָכט דער קאָלאָניען - מיניסטעריאָם אין איר אנדרעגן, ווי די כלומרשטע לעגירטע וועלן פארברייגגען א נאָטן אין ענגלאנד און אין וועלן מאכן לוסט רייזעס און קוק צוריק מיט א גע'חתמ'טע שטיקל פאפיר, וואָס האָט קיין ווערט ניט. צווישן אנדערש שרייבט ער: די ארץ - ישראל פראגע איז קלאָר: ארץ - ישראל דארף זיין "פריי אין דער אלגעמיינער אראבישער פאראייניקונג; אזוי איז דער ווילן פון א גרויסער מערהייט, אויסער א קליינער מינדערהייט, וועלכע איז מסכים אין בערצאָלונג דעם ענגלישן מאנדאט אין באלפורס דעקלאראציע . . .

און ער פאָדערט אז די דעלעגאציע פון יחסנים זאָל פאראיים דערקלערן א ר שטעלונג צו דער דאָזיקער פראגע און פארענדיקט מיט דראָהונגען — ווען די דעלעגאציע וועט צוריק קומען מיט אר רע פלעגער און פארשלאגן, וועט דאָס פאָלק איר געבן א שארפן ענטפער . . .

א צווייטער קעגנער שרייבט אין א נעמדערן אופן: "איר קאָנט לאָכן, מיר אבער ווייסן ווער איר זייט! די ארץ - ישראל פראגע וועט געלייזט ווערן נאָר אין ארץ - ישראל, ראָל גופא. איר ווייסט וואָס פארן כדי מען זאָל ניט ווייסן אייער ווירקלאכן מיין. איר זייט דעלעגירט בלויז פון משלאנדן, ווייל איך בין אין אראבישע פרעסע: היתכן? הויפטזעכלאך — די עסקנים פון די מ'יוחס'דיקע משפחות. א טייל פון זיי אנטירט קען שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן, ווייל זי וועט דארט נאָרניט אויפטאָן. די ענגלענדער וועלן זיך סיי ווי מיט איר ניט רעכענען און וועלן נאָר, מעגלאך, איר באָרן, ווייל זי זאָל חתמ'עטען עפעס א פאפיר. די דאָזיקע עסקנים זיינען קאָנען וועלכן עס איז אפמאך מיט ענגלאנד; זיי פאָדערן פולע זעלבסטשטענדיקייט, זיי וויל ניט ענגלאנד, נאָר רוסלאנד . . .

דער גרעסטער קעגנער פון ענגלאנד, א פארשטייער פון'ם אלוועלטלאכן אנטיאימפּעריאליסטישן פארבאנד, ריכטיקער: אן אגענט פון דעם דריטן אינטערנאציאָנאל זאָגט זיך שארף אריין קען דער דעלעגאציע, וואָס איז געוויילט אין איר הייפעלע יחסנים און ער לאָכט דער קאָלאָניען - מיניסטעריאָם אין איר אנדרעגן, ווי די כלומרשטע לעגירטע וועלן פארברייגגען א נאָטן אין ענגלאנד און אין וועלן מאכן לוסט רייזעס און קוק צוריק מיט א גע'חתמ'טע שטיקל פאפיר, וואָס האָט קיין ווערט ניט. צווישן אנדערש שרייבט ער: די ארץ - ישראל פראגע איז קלאָר: ארץ - ישראל דארף זיין "פריי אין דער אלגעמיינער אראבישער פאראייניקונג; אזוי איז דער ווילן פון א גרויסער מערהייט, אויסער א קליינער מינדערהייט, וועלכע איז מסכים אין בערצאָלונג דעם ענגלישן מאנדאט אין באלפורס דעקלאראציע . . .

און ער פאָדערט אז די דעלעגאציע פון יחסנים זאָל פאראיים דערקלערן א ר שטעלונג צו דער דאָזיקער פראגע און פארענדיקט מיט דראָהונגען — ווען די דעלעגאציע וועט צוריק קומען מיט אר רע פלעגער און פארשלאגן, וועט דאָס פאָלק איר געבן א שארפן ענטפער . . .

א צווייטער קעגנער שרייבט אין א נעמדערן אופן: "איר קאָנט לאָכן, מיר אבער ווייסן ווער איר זייט! די ארץ - ישראל פראגע וועט געלייזט ווערן נאָר אין ארץ - ישראל, ראָל גופא. איר ווייסט וואָס פארן כדי מען זאָל ניט ווייסן אייער ווירקלאכן מיין. איר זייט דעלעגירט בלויז פון משלאנדן, ווייל איך בין אין אראבישע פרעסע: היתכן? הויפטזעכלאך — די עסקנים פון די מ'יוחס'דיקע משפחות. א טייל פון זיי אנטירט קען שיקן א דעלעגאציע קיין לאָנדאָן, ווייל זי וועט דארט נאָרניט אויפטאָן. די ענגלענדער וועלן זיך סיי ווי מיט איר ניט רעכענען און וועלן נאָר, מעגלאך, איר באָרן, ווייל זי זאָל חתמ'עטען עפעס א פאפיר. די דאָזיקע עסקנים זיינען קאָנען וועלכן עס איז אפמאך מיט ענגלאנד; זיי פאָדערן פולע זעלבסטשטענדיקייט, זיי וויל ניט ענגלאנד, נאָר רוסלאנד . . .

דער גרעסטער קעגנער פון ענגלאנד, א פארשטייער פון'ם אלוועלטלאכן אנטיאימפּעריאליסטישן פארבאנד, ריכטיקער: אן אגענט פון דעם דריטן אינטערנאציאָנאל זאָגט זיך שארף אריין קען דער דעלעגאציע, וואָס איז געוויילט אין איר הייפעלע יחסנים און ער לאָכט דער קאָלאָניען - מיניסטעריאָם אין איר אנדרעגן, ווי די כלומרשטע לעגירטע וועלן פארברייגגען א נאָטן אין ענגלאנד און אין וועלן מאכן לוסט רייזעס און קוק צוריק מיט א גע'חתמ'טע שטיקל פאפיר, וואָס האָט קיין ווערט ניט. צווישן אנדערש שרייבט ער: די ארץ - ישראל פראגע איז קלאָר: ארץ - ישראל דארף זיין "פריי אין דער אלגעמיינער אראבישער פאראייניקונג; אזוי איז דער ווילן פון א גרויסער מערהייט, אויסער א קליינער מינדערהייט, וועלכע איז מסכים אין בערצאָלונג דעם ענגלישן מאנדאט אין באלפורס דעקלאראציע . . .

אין